

SIĞIR BESİCİLİĞİ

**Prof.Dr. Serap GÖNCÜ
Ç.Ü. Ziraat Fak. Zootekni Böl.**



© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Amlan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-464-965-5

Kitap Adı

Sığır Besiciliği

Yazar

Serap GÖNCÜ

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Vadi Matbaacılık

Bisac Code

TEC003020

DOI

10.37609/akya.2355

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

İÇİNDEKİLER

1. Giriş.....	7
2. Sığır Yetiştiriciliğinin Önemi.....	8
3. Kırmızı Etin İnsan Beslenmesindeki Yeri.....	10
4. Türkiye’de Besiye Alınan Sığır Irkları.....	12
4.1. Et Tipi Sığır Özellikleri.....	12
4.2. Simmental.....	13
4.3. Esmer.....	15
4.4. Siyah Alaca.....	16
4.5. Şarole Irkı.....	18
4.6. Limuzin.....	19
4.7. Hereford.....	20
4.8. Angus.....	22
5. Beside Refah İstekleri.....	24
5.1. Sığırın Çevre İstekleri.....	26
5.2. Çevre Modifikasyonu.....	30
6. Sığır Besiciliğinde Barınaklar.....	31
6.1. Barınakların Sınıflandırılması.....	32
6.1.1. Kapalı Besi Barınakları.....	33
6.1.1.1. Izgara Tabanlı Kapalı Barınaklar.....	37
6.1.2. Yarı Açık Barınaklar.....	39
6.1.3. Açık Besi Barınakları.....	41
6.2. Diğer Birimler.....	44
6.2.1. Yemlikler ve Yemlik Yönetimi.....	45
6.2.2. Suluklar.....	49
7. Besiye Hayvan Seçimi.....	50
8. Besiye Başlarken Yapılacaklar.....	52
9. Besiye Alıştırma Dönemi.....	53
10. Besi Performansı.....	53
10.1. Besi Performansını Etkileyen Faktörler.....	54
10.1.1. Hayvanın Irkı.....	55
10.1.2. Hayvanın Cinsiyeti.....	55
10.1.3. Hayvanın Yaşı.....	56
10.1.4. Hayvanın Kondisyonu.....	57
10.1.5. Sağlık Durumu.....	61
11. Besi Süresi.....	61
11.1. Kısa Süreli Besi.....	61
11.2. Orta Süreli Besi.....	63
11.3. Uzun Süreli Besi.....	63
12. Besi Sonunun Belirlenmesi.....	64

13. Kayıt Tutma ve Sürü Takibi.....	66
14. Siğırda Boynuz Köreltme.....	67
15. Numaralama.....	75
16. Beside Alınan Ölçüler.....	77
17. Siğırda Yaş Tayini.....	79
18. Besicilikte Sıklıkla Karşılaşılabilecek Rahatsızlıklar....	82
19. Siğır Besiciliğinde Sürü Sağlık Koruma.....	84
20. Kastrasyon-Eneme-İğdiş.....	85
21. Kastrasyon Metotları.....	88
21.1. Cerrahi (Kanlı) Metot.....	88
21.2. Kansız Metotlar.....	90
22. Sonuç ve Öneriler.....	94

ÖNSÖZ

Hayvansal kökenli proteinlerin biyolojik değerliliğinin yüksek olması, yapılarında yer alan ve insan bünyesinde sentezlenemeyen amino asitlerden dolayıdır. Örneğin 70 kg. ağırlığındaki bir insan günde 70 gr. proteine gereksinme duymaktadır. Bunun yaklaşık %42'si, özetle 30 gramı hayvansal orijinli proteinlerden karşılanmalıdır. İşte besi bu noktada istenen özellik ve kalitede kırmızı et üretim tekniği olması nedeniyle öne çıkmaktadır. Damızlık özelliği göstermeyen genç erkek ve dişiler ile düşük verimli ve yaşlı sığırlardan daha fazla miktarda ve daha kaliteli et elde edebilmek için kesimden önce belli bir süre özel bir program uygulanarak kilo aldırılmasında besi olarak tanımlanabilmektedir. Bu şekilde farklı teknik, süre ve materyalle yapılan kilo aldırma faaliyetine "Sığır Besiciliği" denir. Sığır besiciliği ahır ve ekipman olarak fazla yatırım gerektirmez. Yatırılan sermayenin devir hızı yüksektir. Amaç karlılık olacaktır için sermayenin gelire dönüşüm süresi 4 ile 10 ay arasındadır. Diğer hayvancılık kollarına göre işçilik giderleri daha azdır. Sığır besiciliğinde temel olarak esasen genç ve erkek hayvanlar ile kısa sürede kiloaldırma işlemi yapılması nedeniyle gerekli biyogüvenlik önlemleri alındığında hayvanlarda hastalık ve ölüm riski yok denecek kadar azdır. Kesim ağırlığına ulaşmış bir sığır, her mevsimde değeri üzerinden, iç ve dış pazarda alıcı bulur.

Bu eğitim seti, sığır besiciliği konusunda yetiştirme işleri, sürü yönetimi, hayvan seçimi, besi tekniği, beside kullanılan ırklar, besiyi etkileyen faktörler ve barınaklar konularında pratik bilgiler vermek, yetiştiricilerin bu konulardaki ihtiyaç duydukları teknik ve temel bilgileri bir yerde toparlayarak hizmete sunmak amacıyla hazırlanmıştır. Kitapçık içinde, besi hayvanının özellikleri, etçi sığır

ırkları, besi hayvanı seçimi, besi şekilleri, yaş tayini, boynuz köreltme, kayıt tutma-değerlendirme, besi performans takibi, beside sürü sağlık koruma, besi sonu değerlendirme konularında bilgiler verilmiş ve tüm bu konular ayrıntılı ve şematize edilerek görsel sunum şeklinde ele alınmaya çalışılmıştır. Sığır besiciliği alanında faaliyet gösteren ve bu konuda çalışmak isteyen kişi ve kuruluşlara faydalı olması dileklerimle.

Prof. Dr. Serap GÖNCÜ
Eylül, 2013 – Adana